

Noi modificari în plan procesual – o reforma necesara pentru eficientizarea justiției în materia cererilor de valoare redusa



Parlamentul României a adoptat recent o modificare semnificativa a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedura civila („Codul de procedura civila”), vizând ajustarea pragului valoric pentru cererile de valoare redusa.

La data de 08.05.2025, prin Decretul nr. 627/2025, Președintele României a promulgat Legea nr. 57/2025 pentru modificarea art. 1026 alin. (1) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedura civila, prin care au fost aduse modificari semnificative în sensul creșterii pragului valoric de la 10.000 lei la 50.000 lei.

Legea nr. 57/2025 va fi publicata în Monitorul Oficial, Partea I, urmând sa intre în vigoare la 3 zile de la data publicarii.

Contextul și scopul modificarii

Aceasta schimbare legislativa are ca scop principal eficientizarea activității instanțelor judecatorești și reducerea încărcării acestora. Prin extinderea aplicabilității procedurii simplificate la cererile de valoare redusa, se urmărește o soluționare mai rapida a litigiilor de mica amploare, facilitând astfel accesul la justiție.

Potrivit expunerii de motive, procedura speciala a cererilor de valoare redusa ofera multiple avantaje atât instanțelor, cât și părților din procesul civil, permițând soluționarea cauzelor și fara prezența fizica a acestora, fapt ce contribuie la reducerea semnificativa a duratei de soluționare a acestor cereri și limiteaza, totodata, numarul de persoane prezente fizic în salile de judecata.

Expunerea de motive evidențiază și un alt avantaj al procedurii cererilor de valoare redusa: aceasta simplifica activitatea instanțelor, permițând soluționarea rapida a numeroase cereri similare. În plus, hotărârile judecatorești pronunțate în aceasta materie nu sunt supuse caii de atac extraordinare a recursului, ceea ce accelerează definitivarea lor.

Cine și când se poate folosi procedura cererilor de valoare redusa

Procedura speciala a cererilor de valoare redusa este pusa la dispoziția justițiabililor ca o alternativa a procedurii de drept comun. Astfel, orice debitor care deține o creanță certa, lichida și exigibila evaluabila în bani, cu o valoare ce nu depășește cuantumul de 50.000 lei se poate adresa instanțelor judecatorești competente cu soluționarea unei cereri de valoare redusa.

Este important de reținut ca pentru determinarea admisibilității procedurii, din perspectiva valorii, nu se va lua în considerare câtimea accesoriilor, precum dobânzi, penalități, fructe, cheltuieli de judecata sau alte venituri accesorii.

Totodata, trebuie avute în vedere și domeniile de excludere de la aplicare a acestei proceduri, astfel cum sunt prevazute la art. 1026 alin. (2) și (3) din Codul de procedura civila – respectiv domeniile dreptului fiscal, vamal, administrativ, al dreptului muncii, succesiunilor, arbitrajului, insolvenței, asigurarilor sociale și altele similare - precum și litigiile care vizeaza raspunderea statului pentru fapte sau omisiuni savârșite în exercitarea autorității publice, cele referitoare la starea civila ori capacitatea persoanelor fizice, drepturile patrimoniale izvorâte din relații de familie, închirierea bunurilor imobile sau cele care implica încălcări ale dreptului la viața privata ori alte drepturi ce țin de personalitate.

Reguli speciale aplicabile în procedura cererilor de valoare redusa

Procedura se desfașoara în scris și, de regula, fara citarea părților, cu excepția cazurilor în care instanța considera necesar sau la cererea unei părți.

Pentru învestirea instanței cu o astfel de cerere, reclamantul trebuie sa completeze un formular standard, la care sa anexeze toate documentele justificative de care înțelege sa se foloseasca în dovedirea pretențiilor sale.

În mod similar, pârâtul are obligația de a raspunde cererii de chemare în judecata fie prin completarea unui formular prestabilit de raspuns, fie prin orice alt mijloc adecvat, putând formula chiar și o cerere reconvenționala.

Printre avantajele acestei proceduri speciale enunțam urmatoarele:

- (i) în aceasta materie cuantumul taxei judiciare de timbru este unul fix, respectiv 200 lei, spre deosebire de procedura de drept comun unde taxa judiciara de timbru se calculeaza la valoarea pretențiilor deduse judecății;
- (ii) instanța are obligația de a evalua cheltuielile de judecata solicitate în raport de valoarea cererii, urmând sa dispuna ca partea care a pierdut procesul sa suporte doar o suma proporționala cu valoarea reclamata;
- (iii) hotărârea pronunțata de prima instanța este executorie de drept, astfel ca cel interesat o poate pune în executare, chiar și în cazul în care pârâtul va formula apel;
- (iv) executarea poate fi suspendata doar pentru motive întemeiate, cu depunerea unei cauțiuni de 10% din valoarea contestata;
- (v) hotărârea instanței de apel este definitiva, nemaifiind supusa recursului, în acest mod soluționarea litigiului fiind accelerata.

Considerații finale

Modificarea pragului valoric pentru cererile de valoare redusa reprezinta un demers promițator în direcția optimizării sistemului judiciar românesc, vizând o mai buna gestionare a volumului de lucru al instanțelor și o accelerare a soluționării litigiilor minore. Totuși, succesul acestei reforme depinde de implementarea unor mecanisme clare de monitorizare și evaluare, care sa garanteze ca eficiența procedurala nu se obține în detrimentul calității actului de justiție.

Prin urmare, apreciem aceasta inițiativa legislativa ca un semnal pozitiv din partea autorităților, care demonstreaza dorința de a adapta sistemul judiciar la realitățile contemporane, promovând o justiție mai rapida, eficienta și

accesibila pentru toți.